

Romualds Ancāns bija aktieris ar plašu meistarības amplitūdu – vienlīdz izcili varēja iejusties gan traktorista Jezupa lomā filmā *Limuzīns Jāņu nakts krāsā*, gan atveidot ģenerāli fon der Golcu *Rīgas sargos*. Savā aktiera mūžā viņš nospēlēja daudzas izcilas lomas, tomēr visspilgtākais neapšaubāmi bija saimnieka Rūdupa tēls režisora Jāņa Streiča filmā *Rūdolfa mantojums*.

ANDRIS BERNĀTS

Kādā intervijā Romualds Ancāns atzina, ka visbriesmīgāk ir atrasties uz skatuves uz nezināt, kāda luga ir jāspēlē. Šādu epizodi viņam reiz gadījies nosapņot, kad ne pats, ne kolēģi nav zinājuši, ko spēlēt. Viņš pamodies, šausmu pārņemts, sviedriem noplūdis. Dzīvē gan tā nekad neesot gadījies, arī tekstu nav aizmirsis. Ancāns bija pieradis pacietīgi pieņemt likteņa pavērsienus. Vēl dažas dienas pirms aiziešanas mūžībā viņš noteicis: “Cik Dievs būs lēmis, tik pietiks.”

Kolēģi stāsta, ka Romualdam bijis dabas dots šarms, viņš spējis ikvienu uzreiz apburt un iepatīkties. Turklāt viņam piemītis nevis salds, bet vīrišķīgs skaistums. Kaut augumā viņš bija padevis liels vīrs ar lielām un spēcīgām rokām, draugi un kolēģi viņu mīļi sauca par Romku, Romiku vai Romīti. Viņš bijis sirsniņš un lādzīgs, ar gaišu un atvērtu skatu. Un savā būtībā ļoti romantisks – muzicējis un rakstījis dzeju.

Ar latgalieša vitalitāti

Kā stāsta režisors Jānis Streičs, pateicoties Romualdam, viņam pirmoreiz Latvijas kinomākslā pietiekami krāšņi izdevies attēlot Latgales novadu. “Es šeit runāju par filmu *Limuzīns Jāņu nakts krāsā*. Un tas notika tikai tāpēc, ka man toreiz pie rokas trāpījās tik skaists, labestīgs un dziedoš latgalietis – Romualds Ancāns. Visa Latgale izpaudās viņā pašā, un savu vitalitāti viņš saglabāja

līdz pat mūža galam, kad jau bija skaidrs, ka viņa dienas ir skaitītas.”

Dzīves laikā Romualds neslēpa, ka par savu kinokarjeru lielā mērā jāpateicas tieši Jānim Streičam, jo bez viņa tā diez vai būtu tik labi izdevusies. Sākumā viņam dotas sīkas un nenozīmīgas lomiņas, bet, kad nospēlēja policijas komisāra Beka loma Streiča filmā *Nepabeigtās vakariņas*, viņš kļuvis jau par ievērojamu aktieri un palaikam aicināts filmēties Krievijā. Savukārt pēc Izidora lomas filmā *Cilvēka bērns* kino kritiķe Maija Augstkalna atzina, ka līdz tam pazinusi Romualdu Ancānu kā labu cilvēku, bet nu atklājusi viņu arī kā labu aktieri.

Tomēr par visnozīmīgāko viņa lomu neapšaubāmi kļuva Rūdups Jāņa Streiča filmā *Rūdolfa mantojums*. “Kad pirmo reizi izlasīju scenāriju, man iekšā viss sāka pilnīgi trīcēt,” vēlāk atcerējās Ancāns. “Sapratu – ja dabūšu Rūdupu, nospēlēšu lomu, kuras dēļ vispār esmu aktieris.” Kaut klīda runas, ka loma tiks Ancānam, režisors tomēr nesteidzās ar Rūdupa lomas piedāvājumu, tāpēc Romualds mocījies nezināt un bažījies, ka tikai Streičs nepiedāvā to lomu citam. Kādā intervijā aktieris atklāja, ka aiz ilgās gaidīšanas gandrīz vai sācis raudāt. Režisors viņam piezvanījis pēdējā brīdī un aicinājis uz provēm, turklāt bijis ļoti izbrīnīts, ka Romiķis nav informēts, ka jau agrāk izraudzīts Rūdupa lomai.

Draugi stāsta, ka aktieris vienmēr pratis grūtā brīdī uzmundrināt un palīdzēt. Viņš neesot vairījies ne no

viena darba, sadzīvē bijis ļoti izpalīdzīgs. Pēdējos gados kinopilsētiņā *Cinevilla* viņš strādājis kopā ar Uldi Lieldidžu, būvējis dekorācijas. Viņš daudz ko pratis, varējis uzbūvēt māju no pamatiem līdz jumtam un veikt arī iekšējo apdari.

Vēlme dzirdēt aplausus

Romualds Ancāns piedzima 1944. gada 1. aprīlī Vārkavas pagastā, kas atrodas starp Livāniem un Preiļiem. Aktiera vecāki bija zemnieki, kuri padomju laikos dienīšķo maizīti pelnīja vietējā kolhozā un piemājas saimniecībā. Vecāki agri radināja dēlu pie darba, jau sešu gadu vecumā viņam uzticēja zirgu ar visu pajūgu, kas bija pilns ar graudu maisiem. Zēns palīdzēja tēvam smagajos lauku darbos, un tas viņu tikai norūdīja un padarīja stiprāku. Turklāt viņam jau kopš bērnības patika uzstāties uz skatuves. Romualda mamma dziedāja kori, tēvs spēlēja dažādus instrumentus – vijoli, ģitāru, mandolinu un akordeonu. Tēvs muzicēja teju vai visos lauku godos – kāzās, bēres, kristībās, Jāņos un zaļumballēs. Arī Romiķis jau no mazotnes tiecās pēc mūzikas, viņam patika gan spēlēt, gan dziedāt. Interesanti, ka ģimenē Ancāni dziedājuši gan latgaliski, gan... baltiski. “Tolaik tāds jēdziens kā latviešu valoda man nebija zināms,” kādā intervijā stāstīja Romualds. “Manā izpratnē tie, kas nerunāja latgaliski, runāja baltiski. Man nebija šaubu, ka pareizā runāšana ir latgaliskā. Visus tos, kas nebija no Latgales, saucām par čivļiem, bet viņi mūs – par čangāļiem.”

Gremdējoties atmiņās, Romualds stāstīja par bērnībā piedzīvotajiem ģimenes braucieniem uz baznīcu, par Ziemassvētku un Lieldienu dievkalpojumiem, mācītāju sprediķiem, ērģeļu skaņām, vecāsmātes dziedātām baznīcas dziesmām, kroņlukturu gaismu un svētsvinīgo atmosfēru. Iespējams, šajos dievkalpojumos gūtie iespaidi viņu vēlāk arī rosināja pievērsties teātra mākslai, jo, kā atzina pats Romualds, īsts teātris sniedz cilvēkam nepieciešamo katarsi un šķīsta dvēseli.

Romualda vecāki nav vairījies arī no laicīgām izpriecām, bieži apmeklējuši sarīkojumus, viesizrādes, koncertus, kas notikuši vietējā kultūras namā. Pusaudžu gados, kad pašmācības ceļā bija apgūta akordeona spēle, Romualds ar dažiem pušiem nodibināja ansambli. Savu pirmo balīti viņi nospēlēja Livānos, tai sekoja

vēl daudzas citas. Tad jaunietim arī iepatikās mūziķu dzīve – vilināja svinīgā gaisotne un publikas atsaucība. Turklāt varēja nopelnīt naudu, kas patīkami sildīja kabatu. Pabijis uz skatuves un saņēmis aplausus, Romualds tos gribēja dzirdēt vēl un vēl.

Ūdenslidēja karjera un slīkonis

Tomēr vecāki nosprieda, ka dēlam nepieciešama nopietnāka un stabilāka profesija, un pēc astotās klases beigšanas viņš devās uz Rīgas celtniecības arodskolu. “Manam tēvam bija zelta rokas,” stāstīja Romualds. “Arī man patika būvniecības darbi. Uz arodskolu aizgāju arī tāpēc, ka tur viss bija par brīvu – apģērbs, uzturs, dzīvošana. Vecāki no mājām neko iedot man līdzī nevarēja, kolhozu laikos dzīve bija ļoti trūcīga.”

Arodskolā notika liktenīga tikšanās ar Jāni Streiču. Režisors atceras: “Kad pirms vairāk nekā piecdesmit gadiem ieraudzīju viņu arodskolu kultūras namā, kur vadīju dramatisko pulciņu, viņš augumā bija pārāks par visiem vienaudžiem un atgādināja lača bērnu starp kucēniem. Viņš izcēlās ar sirsnīgu smaidu un dziedošu Līvānu intonāciju sarunā. Un vēl ar savām lielajām rokām, kas bija kā lāpstas. Romiķis visus suģestēja ar savu labestību un omulību, kas staroja kā siltums no ugunsкура.”

Pēc skolas beigšanas Romualdu iesauca dienestā. Tur viņš dēvēts par Augustiņu, jo bieži dungojis populāro šlageri *Ak, tu mīlo Augustiņi*. Dažas reizes pat oficiālajos dokumentos ierakstīts kā Augusts Ancāns. Dienēja viņš Baltkrievijā, Polockas sapieru karaspēka ūdenslidēju vienībā, bija amfībijas vadītājs un ūdenslidējs. Bieži vien Romualdam nācies palīdzēt vietējai milīcijai, nirstot dažādās ūdenstilpēs un meklējot noziedznieku pamestos ieročus. Vajadzējis meklēt arī nosliktušus cilvēkus. Aktieris kolēģiem reiz stāstīja, ka pirmais slīkonis viņa ūdenslidēja karjerā bijusi no ezera dzelmes izcelta sieviete. “Jauna un skaista dāma, kuras matos bija iepinušās aļģes un dūņas. Kad vēlāk ieradās radī, viņas māte man metās virsū ar pārmetumiem, ka neesmu viņu izglābis dzīvu. Vēlāk nosliktušo sievieti vairākkārt redzēju sapņos. Viņa pūlējās ievilkāt mani dziļāk dzelmē, nožņaut un nosmacēt ar dūņām. Parasti pēc tādiem murgiem es pamodos, nosvīdis slapjš.”

Sveicot režisoru Jāni Streiču 70. jubilejā.

“Paļaujos, ka Dieviņš mani noliks tur, kur ir mana īstā vieta,” mēdza teikt Romualds. “Ļauju, lai lielās lietas dzīvē nokārtojās pašas, nekur ar varu iekšā nelaužos. Ja neiznāk, tātad tas man nav lemts.”

No dziedātāja par aktieri

Kaut pēc armijas Romualds mudināts pievērsties aktiermākslai, viņš vispirms iestājies Latvijas Valsts konservatorijā vokālistos. Taču, jo vairāk viņš mācījies dziedāt, jo lielākas problēmas radušās ar balsi. Otrajā kursā pasniedzējs, jaunais diriģents Aleksandrs Viļumanis viņam teicis: “Ko tu mokies ar dziedāšanu? Ej uz aktieriem! Tur tev būs īstā vieta.” Students aizvests pie režisora Arnolda Liniņa, kurš viņu uzņēmis savā Dailes teātra studijā, kur mācījušies šodien labi pazīstamie aktieri Akvelīna Līvmane, Mirdza Martinsons, Ivars Kalniņš, Jānis Paukštello, Bērtulis Pizičs un citi. Tomēr piedzīvotās neveiksmes dziedāšanā vēl ilgi likušas sevi manīt. Romualds atcerējās: “Vokālajās stundās pie klavierēm nevarēju stāvēt, jo tūlīt viss iekšā savilkās un balss aizžņaudzās. Vajadzēja ilgu

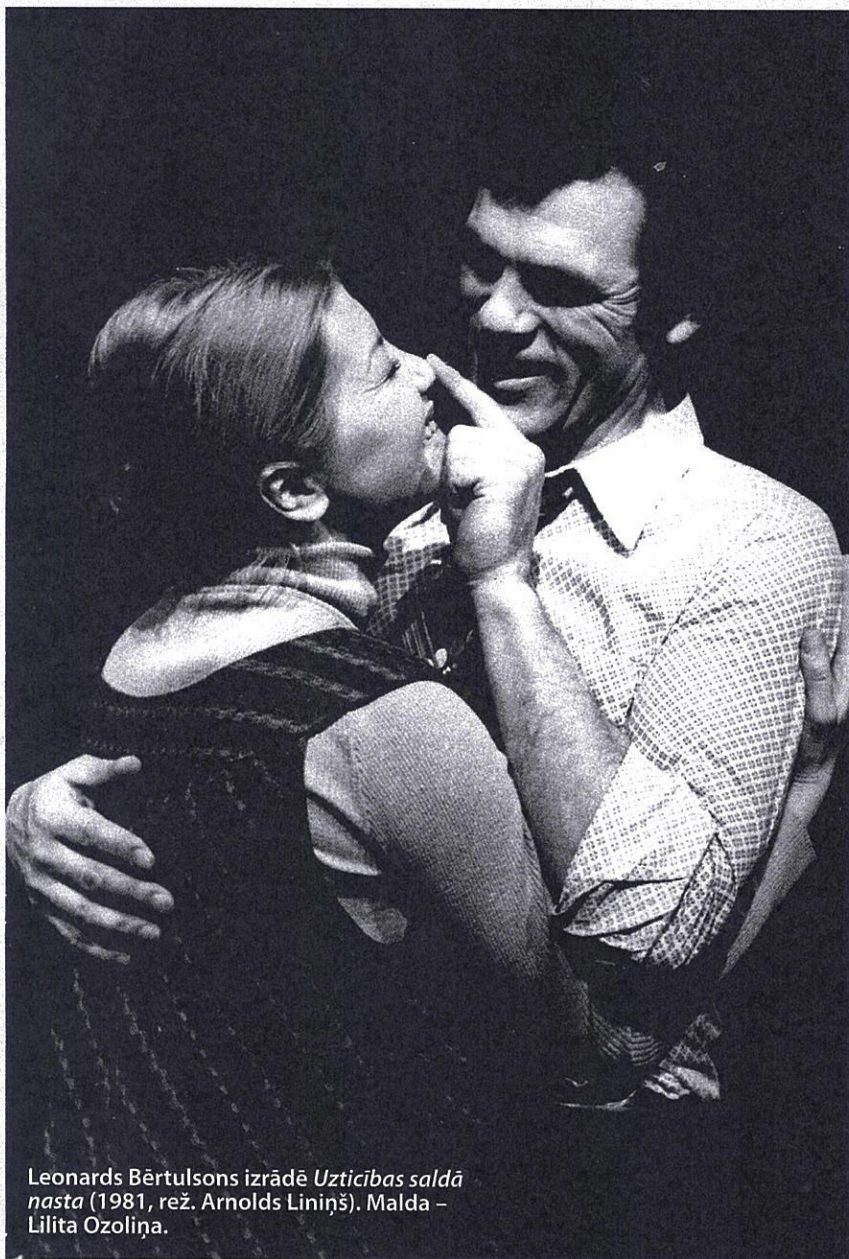
laiku, lai tiktu pāri šai psiholoģiskajai barjerai.”

Kad Ancāns nokļuva Dailes teātrī, viņš speciāli piestrādājis, lai tiktu vaļā no izloknes. “Man tas nebija grūti, tikai dažiem vārdiem juka intonācijas un uzsvāri,” stāstīja Romualds. Reiz kādā izrādē, kur spēlējis kopā ar Eduardu Pāvulu, viņam bijis jāsaka vārds *trauki*. Tiklīdz sācis piedomāt, ar kādu intonāciju – kāpjošu, kritošu vai lauztu – tas vārds jāizrunā, tā visu sajaucis un pateicis nepareizi. Pāvuls devis padomu, lai Romiķis iedomājas tādu skatu – no kūts ārā iet govys, kurai pie astes pieķērušies gari salmi, kas stiepjas līdzī. Un ar tādu garu intonāciju jāizrunā vārds *trauki*. Romualds diezgan ilgi mocījies ar Pāvula govi, salmiem un traukiem, līdz pateicis pareizi, un Pāvuls atviegloti nopūties.

Kad Ancāns jau bija precējies un ar ģimeni dzīvoja netālu no Dailes teātra, Bruņinieku ielā, pie viņa ciemos bieži nākuši kolēģi. Vēlāk Romualds ar humoru atcerējās, ka sieva Anna to visu pacietusi, tikai reiz nav izturējusi un teikusi: “Ciemos viņi var nākt, bet lai nelien ledusskapī! Es nespēju pabarot visu teātri!”

Pēc rakstura būdams labsirdīgs un miermīlīgs, viņš spēja būt arī šķelmīgs un atraktīvs. Reiz kādā bohēmiskā saietā viņš ielocījis savu lielo augumu brīvā bērnu gultiņā, kur mierīgi nogulējies līdz pat ritam, tikai rokas un kājas spraukušās ārā no redelēm un nokarājušās līdz pat grīdai.

Kolēģi atceras vēl kādu interesantu epizodi, kurā viens no varoņiem bija Ancāns. Reiz kopā ar Artūru Dimiteru viņš spēlējis izrādē *Uzticības saldā nasta*. Abiem bijis kopīgs iedzeršanas skats, alkohola vietā malkojuši tēju vai limonādi. Reiz Dimiteris nolēmis Ancānu iznest cauri un pudelē ielējis stipro dzērienu, kas bijis tik viltīgi atšķaidīts, ka alkoholu īsti nevarēja just.

Leonards Bērtulsons izrādē *Uzticības saldā nasta* (1981, rež. Arnolds Liniņš). Malda – Lilīta Ozoliņa.

Romiks pēc kārtīgas šļukas ātri vien noreibis un pat sācis viegli ligoties. Turklāt Dimīters vēl nekaunīgi pajautājis: “Nu, khe, khe, kā tad garšo?” Ancānam mežģījusies mēle, tikai ar lielām mokām viņš nospēlējis izrādi. Pēc kāda laika Romiks nolēmis atspēlēties. Pirms kārtējās izrādes pazīstams bārmenis sagatavojis ļoti stipru kokteili, īstu *dziļumbumbu*. Izrādes laikā Ancāns veiksmīgi apmainījis rekvizīta trauku pret savējo. Dimīters neko nav manījis un izdzēris puspudeli. Kad sapratis, kas par lietu, bijis jau par vēlu, turklāt Romualds ātri apēdis visas uzkodas, lai tās netiktu Dimīteram. Jau manāmā reibumā un neskaidrā dikcijā Dimīters nospēlējis izrādi līdz galam. Tobrīd skatītāju zālē atradusies arī viņa dzīvesbiedre Vija Artmane. Viņa pēc izrādes kārtīgi sadevusi vīram sutu par dzeršanu darba laikā un necieņu pret skatītājiem.

Piedzīvojums Ancānam gadījies arī ar kolēģi Jāni Paukštello. Reiz pēc filmēšanās abi nolēmuši uzreiz netraukties uz mājām, bet nedaudz atpūsties un pasvinēt. Bijusi skaista vasaras diena, kokos čivinājuši putni, bet kabatās šķindējusi nauda. Abi nosprieduši, ka derētu pabridināt sievas un aizsūtīt viņām vēstules. Katrs uzrakstīja pa mīlestības vēstulei un beigās vēl atvainojās, ka darba dēļ spiests aizkavēties. Kuriozs sekoja vēlāk, kad aktieri sajauca aplokšnes. Romualds savu mīlestības vēstuli aizsūtīja Akvelīnai Līvmanei, bet Paukštello – Ancāna sievai Annai.

Alkohols un atturība

Reiz kāda žurnāliste jautāja Ancānam, vai viņam ir problēmas ar alkoholu. Romualds atjokoja, ka patiesībā viss ir otrādi – alkoholam ir

Romualdam bijis dabas dots šarms, viņš spējis ikvienu uzreiz apburt un iepatīkties. Turklāt viņam piemītis nevis salds, bet vīrišķīgs skaistums. Kaut augumā viņš bija padevies liels vīrs ar lielām un spēcīgām rokām, draugi un kolēģi viņu mīli sauca par Romku, Romiku vai Romīti. Viņš bijis sirsnīgs un lādzīgs, ar gaišu un atvērtu skatu. Un savā būtībā ļoti romantisks – muzicējis un rakstījis dzeju.

problēmas ar viņu. Aktieris stāstīja, ka alkohola lietošana sniedz arī kādu neparastu izdevību, proti, pie viņa ciemos nāk mākslinieks Goija. Kad aktieris ir dzēris divas nedēļas, tad Goija ir klāt. Vai arī otrādi – ja Goija negaidīti ierodas, tad Ancānam ir skaidrs, ka lietojis alkoholu jau divas nedēļas. Te gan jāpiebilst, ka Romualds salīdzinājumā ar citiem kolēģiem tomēr prata nodalīt šo aizraušanos no darba. Šajā ziņā viņš bija līdzīgs savam varonim Giluču Jezupam no filmas *Limuzīns Jāņu nakts krāsā*. Uz Ērika jautājumu, vai negrib iedzert, viņš atbild: “Gribu, velns! Bet nevaru. Jāstrādā!” Arī Ancāns, kad strādāja, ar alkoholu neaizrāvās. Aktieris gan atzina, ka viņam ir zināma atkarība no alkohola, tomēr ārstēties tā īsti neuzskata par vajadzīgu, jo tad jau jāārstējas arī no teātra. “Kad strādāju teātrī,

tad nedzēru,” apgalvoja Romualds. “Neesmu *norāvis* nevienu izrādi. Reizēm gan glāzīti pirms izrādes esmu paņēmis. Ir viens tāds mērs, kuru iedzerot ir labi, tikai grūti to robežu notrāpīt, aiz kuras vairs nav labi.”

Ancāns ievērojis vēl kādu principu, proti, nav dzēris mājās sievas klātbūtnē. To darījis krogā vai devies uz laukiem. Tad piezvanījis dzīvesbiedrei un informējis, ka ir sveiks un vesels, tikai nedaudz iemalkojot.

“Paļaujos, ka Dieviņš mani noliks tur, kur ir mana istā vieta,” mēdza teikt Romualds. “Ļauju, lai lielās lietas dzīvē nokārtojās pašas, nekur ar varu iekšā nelaužos. Ja neiznāk, tātad tas man nav lemts.”

Ancāns gan atzina, ka pēc horoskopa ir Auns, kuram it kā vajadzētu ar ragiem triekties visos jaunos vārtos, tomēr viņš tā nedarot. “Ja mani izmet pa durvīm, tad pa logu atpakaļ vairs nelienu. Drīzāk aizeju ar lepmi paceltu galvu, pirms vēl mani izmet. Taču, ja esmu nodomājis kaut ko izdarīt, tad eju līdz galam, kamēr izdaru.”

Lielākā veiksmē

Par visnozīmīgāko viņa lomu neapšaubāmi kļuva Rūdups Jāņa Streiča filmā *Rūdolfā mantojums*. Sākoties filmēšanai, Ancāns gluži vai ienira, iegremdējās savā tēlā. “Es atcerējos tos skaistos bērnības gadus, kad kolhozu vēl nebija,” stāstīja Romualds. “Kad ar saviem zirgiem plāvām labības laukus un rudzus likām statos. Atcerējos, kā smaržoja lielā klētis, kad arodus piebēra pilnus ar graudiem, un cik tēvs bija lepns par ražu. Šīs sajūtas es liku lietā, kad spēlēju Rūdupa saimnieku. Es atcerējos mēslu un kulšanas talkas, kad kaimiņi cits citam gāja palīgā. Kopā strādājām un pēc tam svinējām padarīto. Cilvēki dziedāja un priecājās. Tā bija lauku dzīves romantika.”

Bija arī kāds neparasts gadījums. Reiz, ieradies uz filmēšanu, viņš pagalmā ieraudzījis ratus ar zārku. Tie bija palikuši no iepriekšējās dienas, kad filmētas Rūdupa bēres. Vēlāk Ancāns atzinās, ka tajā brīdī viņam iekšā viss sagriezies. “Es sapratu – mans Rūdups ir miris. Kā es viņu tagad spēlēšu? Ja tēls ir tuvs dvēselei, no tā ir grūti sevi nodalīt.”

Romualds stāstīja, ka ir tēli, kas savu smagumu uzliek uz viņa pleciem. Tad jāpaiet ilgam laikam, lai tiktu vaļā no viņu dzīves un sāktu dzīvot savējo. Tā noticis arī teātrī, kad izrādē *Velnakaula diviņi* Ancāns spēlēja Kasparu.

Vērtējot Ancāna veikumu *Rūdolfā mantojumā*, režisors Jānis Streičs rezumēja: “Aktierim aiz muguras bija pāri par 40 kinolomām, tai skaitā septiņas manās filmās, bija arī lielas veiksmes teātrī, bet vecais Rūdups tās visas pārtrumpoja.” Pats aktieris gan savulaik atzina, ka viņam labāk patik spēlēt tās lomas, kur mazāk teksta. “Lielāks dziļums ir tam, ko skatītājs redz un saprot bez vārdiem. Kad runā viss cits, ne mute. Klusumā bieži vien ir lielāks spēks. To uz skatuves ļoti labi mācēja Eduards Pāvuls, kas man bija tuvs teātrī un arī dzīvē.”

Reiz uz jautājumu, kas viņam dzīvē svarīgāks – teātris vai kino,

Tolaik tāds jēdziens kā latviešu valoda man nebija zināms. Manā izpratnē tie, kas nerunāja latgaliski, runāja baltiski. Man nebija šaubu, ka pareizā runāšana ir latgaliskā. Visus tos, kas nebija no Latgales, saucām par čivļiem, bet viņi mūs – par čangāļiem.

Ancāns atjokoja, ka tas ir muļķīgi prasīts. Tas esot tāpat, kā atbildēt uz jautājumu, kas ir labāka – sieva vai mīļākā? Tūlīt gan piebilda, ka viņam ir sieva un par mīļākajām neko nezina. Saimnieka Rūdupa loma viņam nebija pēdējā, 2011. gada vasarā Tallinā Ancāns vēl paspēja nofilmēties *Belarusfilm* filmā *Vientuļā sala*.

Slimība un beigas

Romualda dzīve nebija kā taisna šoseja, gadījās arī pagriezieni. Piemēram, deviņdesmito gadu vidū viņš aizgāja no Dailes teātra, turklāt pats

un bez aizvainojuma. Tobrīd dzīve tā iegrozījās, ka viņam bija svarīgāki darbi. Rudenī laukos mājai nodedzis jumts, ziema nākusi virsū, tāpēc steidzami vajadzējis uzlikt jaunu. Un teātrī, kā teica Ancāns, nav bijis repertuāra, ko gribējies spēlēt, tāpēc aizbraucis uz laukiem un pievērsies celtniecībai. Strādājis gan firmās, gan individuāli. Paziņas apliecina, ka Romualds vienā mierā varējis uzcelt māju no pamatiem līdz jumtam, kā arī veikt iekšējo apdari. Draugi viņu atceras kā strādīgu un pieklājīgu cilvēku, kurš nekad neaizmirsu pateikt paldies par jebkuru sikumu. Pēc dabas viņš bijis liels romantiķis, reizēm mēdzis naktis zvanīt paziņām un lasīt dzeju.

Romualds Ancāns par dzīvi viņš nežēlojās, bet smagu likteņa triecienu saņēma 2008. gadā, kad aizsaulē aizgāja sieva Anna. Kopā bija nodzīvoti 38 gadi, izaudzināti divi dēli – Valdis un Eduards. Romualds kādā intervijā atzina, ka pēc sievas nāves juties kā no laivas izmests un sākumā pat nav zinājis, kā vienam dzīvot tālāk. Vēlāk samierinājies un sievu pieminējis ar labiem vārdiem. “Kad Anna aizgāja, man bija smagi un uznāca skumjas, bet tagad, viņu atceroties, man ir gaiši un viegli. Vakaros uzvelku kādu viņas adītu siltu džemperu, sēžu pie televizora un skatos vecu koncertu ierakstus.”

Dzīves nogalē aktierim izveidojās vēl kādas attiecības – ar ģimenes ārsti Mirdzu Stari. Divi gadi un trīs mēneši – tāds bija viņiem atvēlētais laiks. Abi labprāt ceļoja pa Latviju un Latgali un dzīvoja Romualda tēva mājās Muktos. Mirdza bija kopā ar Romualdu līdz pēdējai viņa dzīves stundai.

2011. gada vasarā Ancānam uzbruka jauna slimība. Kaut viņš bija ticības pilns uz izveseļošanas, brīnums tomēr nenotika. Slimība izrādījās spēcīgāka, un 2011. gada 15. septembrī aktieris devās aizsaulē. Viņu guldīja dzimtajā pusē, Vārkavas novada Muktu kapos. Režisors Jānis Streičs atceras: “Ziedus nekrāvām kaudzē kā vezumā, bet ar biezu ziedu kārtu apsedzām i Romika mātes, i tēva kapu kopiņas ar pateicību par gara stiprumu, ko viņi bija izaudzinājuši mums visiem par prieku. Un tas paliek. Romika dzīves mīlestība. Prieks un pašironija.”

Aktiera aiziešana simboliski iezīmēta filmā *Rūdolfā mantojums*, kad saimnieks Rūdups rāpjas spožas gaismas apmirdzētā smilšu kalnā un, atstājot savus garos stulmu zābakus, aiziet mūžībā. ■